

En Julsaga
av
Charles Dickens

Översättning och bearbetning av
Torbjörn Perttu

Kontakt:

070-2489697
master@caminarycoma.se

UPPHOVSRÄTT

Upphovsrätten för denna text tillhör Torbjörn Perttu. Med texten menas denna fullständiga digitala kopia samt dess oförändrade motsvarighet i pappersform.

Du har rätt att läsa, skriva ut, kopiera samt dela med dig texten till tredje part.

Du har inte rätt att utan upphovsrättsinnehavarens medgivande ta betalt för texten eller dess hantering. Du har inte rätt att sälja, hyra ut texten eller att ta betalt för distribution eller lagring av texten.

Du har inte rätt att förändra texten, lägga till eller ta bort delar av texten.

Du har inte rätt att publicera texten utan upphovsrättsinnehavarens medgivande.

Du har inte rätt att överföra texten till andra medier än de för texten här angivna. Du har inte rätt att utan upphovsrättsinnehavarens medgivande utföra video- eller audioinspelningar av texten. Du har inte rätt att utan erhållen uppföranderätt uppföra föreställningar, publika uppläsningar eller andra former av framträdanden baserade på texten.

Uppföranderätt kan erhållas genom att kontakta upphovsrättsinnehavaren för information om priser och villkor på <http://caminarycoma.com>.

Det är tillåtet att visa upphovsrättsinnehavaren uppskattning genom att skriva till master@caminarycoma.com.

ROLLER

SCROOGE

MARLEY

SVUNNA JULARS ANDE

NUTIDA JULARS ANDE

KOMMANDE JULARS ANDE

CRATCHIT

FRU CRATCHIT

MARTHA

PETER

BELINDA

ANNE

MATHEW

TIM

FRED

LINDA

TOPPER

SAMANTHA

FANNY

HERR FEZZIWIG

DICK

BELLE

BELLES FÄSTMAN

VÄLGÖRENHETSHERRE

VÄLGÖRENHETSDAM

GATUBARN

2 KUNDER

2 FYRVAKTARE

4 AFFÄRSMÄN

STÄDERSKAN

GAMLE JOE

TVÄTTERSKAN

BEGRAVNINGSENTREPRENÖREN

FATTIG MAN

FATTIG FRU

GATUPOJKE

BUD

PIGA

LONDONBOR

FÖRLORADE SJÄLAR

SAGOFIGURER

SPELMÄN

DANSARE

GRUVARBETARE

AKT IFred

London. Det snöar. SCROOGE går genom staden och passerar gråklädda LONDONBOR. Han hälsar inte på någon. Ingen hälsar på honom. Han kommer till sitt kontor, där det finns en skylt som det står "Marley och Scrooge" på. SCROOGE ser på skylten.

SCROOGE

Marley är död. Det råder inget tvivel om saken. Jag skrev själv under dödsattesten. Marley är död som en sten.

SCROOGE passerar CRATCHIT som sitter och jobbar, utan att de hälsar på varandra. SCROOGE sätter sig vid sitt skrivbord och ägnar sig åt sina räkenskaper. De arbetar under tystnad. FRED in.

FRED

God jul, morbror! Må Gud vara med dig!

SCROOGE

Trams!

FRED

Skulle julen vara trams? Jag är säker på att du inte menar det du säger.

SCROOGE

Jag kan informera dig om att det är exakt det jag gör. God Jul? På vilket sätt skulle julen vara god? Vilken anledning har du att glädjas, så fattig som du är?

FRED

Vilken anledning har du att vara dyster? Eller vresig? Så rik som du är.

SCROOGE

Trams!

FRED

Det finns ingen anledning att vara arg, morbror.

SCROOGE

Varför inte, om jag får fråga? God Jul! Man får betala räkningar utan pengar och bli ett år äldre utan att vara en endaste timme rikare. Man gör sitt bokslut över året som gått och som för alltid har försvunnit. Om jag fick som jag ville, skulle varenda idiot som säger God Jul kokas i sitt eget spad och spetsas på en julgran.

FRED

Morbror.

SCROOGE

Systerson. Fira du julen på ditt sätt, men låt mig fira den på mitt.

FRED

Du firar inte jul.

SCROOGE

Låt mig då få vara ifred och en God Jul på dig, vad det nu ska tjäna till.

FRED

Det finns mycket i mitt liv som har gjort mig gott, utan att jag har tjänat någonting på det. Julen är bara en av alla dessa saker. Jag har alltid tänkt mig julen som en underbar högtid. Även om vi inte längre tänker på Jesus som förut, väcker julen ändå upp goda egenskaper hos oss: vänlighet, förlåtelse, barmhärtighet och förnöjsamhet. Julen är det tillfället på året då de allra flesta visar upp sina bästa sidor och det uppstår en känsla av gemenskap. Så därför, morbror, även om jag aldrig har tjänat på julen, så är jag säker på att den har gjort mig gott och att den kommer att göra mig gott många gånger om. Därför säger jag: Gud välsigne julen!

CRATCHIT applåderar.

CRATCHIT

Bravo!

SCROOGE

Ett till ord från dig, så kan du räkna med att få fira julen som arbetslös! (till FRED) Sanna mina ord, du är vältalig, bäste systerson. Har du funderat på att bli politiker?

FRED

Låt oss vara vänner, morbror. Kom och ät julkvällen med oss i morgon.

SCROOGE svarar inte. Han stirrar i stället på FRED med en hård, kall blick. FRED börjar gå ut.

SCROOGE

God afton.

FRED

God afton. (stannar till vid dörröppningen) Av hela mitt hjärta är jag ledsen över din envishet. Vi kanske inte grälar, men vi är inte vänner för den sakens skull. Hur det nu än är så tänker jag behålla mitt goda julhumör, trots allt. God Jul, morbror!

SCROOGE
God afton.

FRED
Och ett Gott Nytt År!

SCROOGE
God afton!

VÄLGÖRENHETSHERRE och VÄLGÖRENHETSDAM in.

FRED
(till CRATCHIT)
Och jag önskar även dig och din familj en God Jul och ett Gott Nytt År!

CRATCHIT
Tack, herrn. Tack detsamma. God Jul!

FRED ut.

SCROOGE
Han får femton shilling i veckan och med det ska han försörja en hel familj, och så pratar han om en God Jul. Jag kunde lika gärna driva ett dårhus.

Välgörarna

VÄLGÖRENHETSHERRE försöker att påkalla uppmärksamhet. Paus. SCROOGE tittar upp.

VÄLGÖRENHETSHERRE
Är det Marley eller Scrooge vi har nöjet att få träffa?

SCROOGE
Marley har varit död i sju år. Det är faktiskt på dagen sju år sedan han dog.

VÄLGÖRENHETSDAM
Tveklöst är hans tragiska bortgång väl uppfylld av hans, i alla hänseenden, framstående kompanjon.

SCROOGE arbetar vidare.

VÄLGÖRENHETSHERRE
Herr Scrooge, ni är säkerligen väl medveten om att det finns åtskilliga fattiga som lever under vedervärdiga förhållanden och som enkelt skulle kunna behjälpas med en gåva. Flera tusen behöver det allra nödvändigaste och hundratusentals liv skulle kunna förbättras betydligt av en hjälpande hand.

SCROOGE
Finns det inga fångelser?

VÄLGÖRENHETSHERRE

Jo, det finns fångelser.

SCROOGE

Och fattighusen? Finns dom kvar?

VÄLGÖRENHETSHERRE

Dom finns kvar, även om jag hellre såg att de försvann.

SCROOGE

Och lösdrivarlagarna är intakta?

VÄLGÖRENHETSHERRE

Dessvärre är det så.

SCROOGE

Men då är ju allting som det ska. Ni förstår, att när ni kommer och pratar om fruktansvärda förhållanden, trodde jag att dessa inrättningar inte längre var i funktionsdugligt skick.

VÄLGÖRENHETSDAM

Ursäkta, men vi är några som strävar efter att kunna ge någonting till de fattiga, kanske lite kött eller bara någonting att dricka, helt enkelt lite värme i tillvaron. Vi har valt att gå ut nu i juletid eftersom välviljan flödar och välbeställda med glädje delar med sig av sitt överflöd för dom som har det lite sämre ställt. Vad kan jag anteckna för herrn?

SCROOGE

Ingenting.

VÄLGÖRENHETSDAM

Jaså? Ni vill vara anonym?

SCROOGE

Jag vill vara ifred. Eftersom ni nu undrar vad jag vill, så ska jag förklara det för er. Jag firar inte jul och jag har inte råd att finansiera latmaskar och allehanda pack. Jag betalar min skatt och därigenom också tidigare nämnda inrättningar. De kostar tillräckligt mycket och de tar väl hand om dom som behöver bli omhändertagna. Det är emot mina principer att betala för andra som valt att inte betala för sig själva.

VÄLGÖRENHETSHERRE

Men många kan inte utnyttja dessa inrättningar. Och somliga dör hellre än att göra det.

GATUBARN in.

SCROOGE

Om det är så det förhåller sig, så låt dom dö. Då minskar överbefolkningen och vi får en bättre värld att leva i.

VÄLGÖRENHETSHERRE

En bättre värld att leva i? Du ska veta att...

SCROOGE

Jag vet redan tillräckligt för att kunna driva mina affärer. Någonting annat behöver jag inte veta. Och nu måste jag ägna mig åt dessa affärer. Dörren finns därborta. God afton!

*VÄLGÖRENHETSHERRE och VÄLGÖRENHETSDAM ut.
GATUBARN börjar sjunga.*

GATUBARN

Goder afton, goder afton, både herre och fru, vi önskar eder alla en fröjdefull jul.

SCROOGE jagar ut GATUBARN. I farstun vänder han sig till CRATCHIT.

SCROOGE

Och du vill vara ledig i morgon, antar jag?

CRATCHIT

Om det passar sig, herrn.

SCROOGE

Det passar sig inte. Och inte är det rättvisst heller. Vad skulle du säga om jag drog av på din lön för att du inte jobbade i morgon? Det skulle du tycka var orättvist, eller hur? Men att jag ska betala lön för en dag då du inte arbetar, det ska föreställa rättvisa.

CRATCHIT

Men det är bara en gång om året.

SCROOGE

Det är en dålig ursäkt för att stjäla en gammal mans hårt förvärvade slantar. Men jag antar att du måste vara ledig hela morgondagen. Fast då ser du till att komma hit desto tidigare dagen efter det!

CRATCHIT

Det lovar jag att jag ska göra.

Marley går igen

SCROOGE går hem. Det är tomt på gatorna. SCROOGE ska öppna dörren och ser MARLEYS ansikte i stället för dörrklappen. Han ser sig omkring. MARLEYS ansikte försvinner. SCROOGE öppnar dörren, spanar först och går därefter in. SCROOGE tänder ett ljus och undersöker sin lägenhet systematiskt. Allt verkar vara i sin ordning.

SCROOGE

Trams.

SCROOGE lägger sig ner och somnar, men väcks av oväsen.

SCROOGE (forts)

Det är bara trams. Jag tror inte på sånt här en endaste sekund.

SCROOGE undersöker lägenheten systematiskt igen, på ett identiskt sätt som förra gången. Precis när han är färdig med sin undersökning upptäcker han MARLEY som är fäst i en kedja. SCROOGE blir förskräckt.

SCROOGE (forts)

Vem är du?

MARLEY

När jag levde var jag din kompanjon Marley.

SCROOGE

Vad vill du mig?

MARLEY

Mycket.

SCROOGE

Kan du sätta dig?

MARLEY

Ja, det kan jag.

MARLEY står kvar.

SCROOGE

Gör det då.

MARLEY

Du tror mig inte.

SCROOGE

Nej.

MARLEY

Du behöver ett bevis för min existens.

SCROOGE

Ja, det skulle nog vara passande.

MARLEY

Varför tvivlar du på dina sinnen?

SCROOGE

Därför att det här bara är trams. Allt det här, det är bara trams.

MARLEY närmar sig SCROOGE snabbt. MARLEY tar tag i SCROOGE och tvingar SCROOGEs ansikte närmare sitt.

SCROOGE (forts)

Sluta. Sluta. Låt mig vara. Lämna mig ifred. Låt mig få slippa din fruktansvärda uppenbarelse.

MARLEY

(håller kvar SCROOGE)

Människa. Tror du på mig nu?

SCROOGE

(med tvekan)

Jag tror dig. (MARLEY släpper) Jag tror dig för att jag måste. Varför hemsöker du mig?

MARLEY

För att hjälpa dig. Jag har fått som straff att färdas genom världen för att se vad jag har gjort med den. På min färd har jag fått se vad jag aldrig delade med andra, deras lycka och vad dom har som jag aldrig hade. I sju års tid har jag färdats.

SCROOGE

Det kan jag köpa. Men varför har du på dig en kedja?

MARLEY

Den här kedjan smidde jag medan jag fortfarande levde. Av egen fri vilja skapade jag den. Länk för länk, dag för dag, gjorde jag den längre. Av egen fri vilja bar jag den, och nu när jag är död kan jag inte längre ta av mig den. Är den här kedjan verkligen främmande för dig? Känner du inte vikten av den kedja du fångslar dig själv med? Din var lika lång och lika tung som den här redan för sju år sedan. Och nog har den blivit längre sedan dess.

SCROOGE

Jacob, kan du inte säga någonting tröstande i stället?

MARLEY

Det är inte min uppgift här i dag. Jag får inte vila, inte stanna, inte dröja någonstans. Resan som ligger framför mig är både lång och tung.

SCROOGE

Men då måste du ha färdats långsamt.

MARLEY

Långsamt?

SCROOGE

Du har varit död i sju år. Och så har du rest hela tiden.

MARLEY

Hela tiden. Ingen vila. Ingen frid. Ständig ånger.

SCROOGE

Jag menar, det har ju inte riktigt gått snabbt om det har tagit dig sju år att färdas från mitt, jag menar vårt kontor, och hit.

MARLEY

Det är inte bara här emellan jag har färdats. Över hela jorden har jag fått skynda från plats till plats för att lära mig min läxa. En läxa som räcker i evinnerliga tider.

SCROOGE

Färdas du snabbt?

MARLEY

Som vinden.

SCROOGE

Då måste du ha lyckats göra många bra affärer under dina sju år.

MARLEY

Du är fängslad och bunden av din kedja, när du inte förstår att tidsåldrar av ihärdigt arbete står framför oss innan det goda lyckats omvandla världen till vad den skulle kunna vara. När du inte inser att vilken mänsklig själ som än försöker att inympa något slags kärlek i den här världen kommer denna att finna sitt liv alltför kort för att uträdda tillräckligt. När du inte begriper att det är omöjligt att ångra sig i döden för de möjligheter man har missat i livet. Så tänkte också jag! Sådant var också mitt oförstånd!

SCROOGE

Men du var en bra affärsman, Jacob.

MARLEY

Affärer! Mänskligheten borde varit min affär. Det allmännas bästa, välgörenhet, barmhärtighet, överseende och välvilja var vad jag borde ha ägnat mig åt. Mitt värv var endast en droppe av mina affärer. Det är vid den här tiden på året som jag plågas mest. Varför ignorerade jag mina medmänniskor medan jag levde, i stället för att följa givmildhetens lysande stjärna? Var fanns de som hade kunnat leda mig rätt? Lyssna på mig. Än finns det hopp för dig. Hopp om att du ska slippa samma plåga och pina som drabbar mig. Men jag försvinner snart, så du måste lyssna ordentligt.

SCROOGE

Jag ska lyssna på dig. Men kom inte med långa haranger jag inte förstår, Jacob. Fatta dig kort!

MARLEY

Varför du kan se mig nu är för mig en gåta. I många dagar har jag suttit osynlig vid din sida. Det har varit det värsta med min botgörrelse. Att se dig återupprepa samma misstag som jag gjorde när jag var i livet och att inte kunna varna dig har varit en svår plåga. Att inte kunna varna dig för att du ska kunna undslippa samma öde som mig.

SCROOGE

Du har alltid varit en god vän. Tack så...

MARLEY

Du kommer att bli hemsökt. Av tre andar.

SCROOGE

Ska detta ge mig hopp?

MARLEY

Ja.

SCROOGE

I så fall tackar jag nej.

MARLEY

Visa inte otacksamhet. Utan dem kan du inte undgå samma öde som jag har gått till mötes. Den första anden kommer i morgon, när klockan slår ett. Det är Svunna Julars Ande.

SCROOGE

Kan jag inte bjuda in dem allesammans på en och samma gång, så att jag får det överstökad, Jacob?

MARLEY hyschar SCROOGE.

MARLEY

Den andra anden kommer natten efter det, vid samma klockslag. Det är Nutida Julars Ande. Den tredje anden kommer efter det, när det sista tolvslaget har upphört att ringa. Det är Kommande Julars Ande. Mig träffar du inte igen, men för din skull, minns vad jag har sagt till dig i kväll. Lyssna på vad andarna har att säga, studera det dom visar dig och lär dig allt du kan. Nu fortsätter min färd.

MARLEY ger sig iväg ut i Londonnatten och försvinner ut bland FÖRLORADE SJÄLAR, även de iförda kejdor, som skyndar sig mot okända mål.

SCROOGE

Trams.

SCROOGE är på väg att fortsätta uttrycka hur idiotiskt han tycker att det hela är, men tystnar förundrad vid åsynen av de FÖRLORADE SJÄLARNA.

Svunna Julars Ande

SCROOGE går och lägger sig betänksam. Han vaknar upp igen, ser på en klocka.

SCROOGE

Tolv! Det kan inte vara möjligt. Jag har sovit genom hela dagen och fram till klockan tolv nästa natt. Var allt bara en dröm? (ser på klockan som blir ett)
Ett! Och ingenting annat.

SCROOGE drar en suck av lättnad medan SVUNNA JULARS ANDE dyker upp bakom honom. SCROOGE uppmärksammar SVUNNA JULARS ANDE när denne tar av sig sin kåpa. SVUNNA JULARS ANDES huvud lyser.

SCROOGE (forts)

Är du den första anden som skulle komma till mig?

SVUNNA JULARS ANDE

Ja.

SCROOGE

Vad är du?

SVUNNA JULARS ANDE

Jag är Svunna Julars Ande.

SCROOGE

Ja, det har jag förstått. Men är du Svunna Julars Ande, som i svunna för länge sedan?

SVUNNA JULARS ANDE

Jag är dina Svunna Julars Ande.

SCROOGE

Bästa Svunna Julars Ande, skulle du vänligen kunna sätta på dig din kåpa igen?

SVUNNA JULARS ANDE

Vad säger du? Vill du släcka ut det ljus som har kommit för att upplysa dig? Är det inte tillräckligt att det är du som har skapat kåpan och tvingat mig att bära den i årtal?

SCROOGE

Jag ber om ursäkt. Det har inte alls varit min mening att skapa din kåpa och än mindre att tvinga dig att bära den varken nu eller förut. Det går bra att låta den vara som den är. Men skulle du vänligen kunna berätta varför du har kommit på besök?

SVUNNA JULARS ANDE

För ditt bästa.

SCROOGE

I så fall är jag ledsen över att behöva uttrycka följande, men jag tror verkligen att mitt bästa är att få ligga kvar i min säng denna natt, för att anförskaffa den kraft som jag behöver inför morgondagens arbetsbörda.

SVUNNA JULARS ANDE

Då skall du återuppväckas. Följ mig.

SVUNNA JULARS ANDE tar tag i SCROOGE som stelnar till av beröringen.

SVUNNA JULARS ANDE (forts)

Följ mig!

Scrooge i skolan

SVUNNA JULARS ANDE och SCROOGE flyger. SCROOGE ser sig omkring.

SCROOGE

Jag är rädd att om jag som en vanlig dödlig faller ner från denna höjd kommer jag att förpassas till er skara med omedelbar verkan.

SVUNNA JULARS ANDE

(pekar på SCROOGES hjärta)

Om du låter dig bli gripen där, kommer du att lyftas upp långt högre än vi kommer att flyga.

SVUNNA JULARS ANDE och SCROOGE kommer till en skola.

SCROOGE

Herregud! Det var här jag växte upp. Det var här jag lekte som pojke.

SVUNNA JULARS ANDE

Din läpp darrar. Och dina kinder rodnar.

SCROOGE

Det är bara kylan, Ande. Kan du vara vänlig och fortsätta dit vi ska.

SVUNNA JULARS ANDE

Kommer du inte ihåg vägen?

SCROOGE

Självklart gör jag det. Jag skulle kunna hitta med förbundna ögon.

SVUNNA JULARS ANDE

Konstigt att du har glömt den i så många år. Låt oss fortsätta. Kom ihåg att allt du ser bara är skuggor av det som en gång varit. Dom vet inte att vi är här. Dom hör oss inte och ser oss inte.

SCROOGE och SVUNNA JULARS ANDE kommer till en liten pojke som sitter i ett hörn: SCROOGES AVBILD.

SVUNNA JULARS ANDE (forts)

Skolan är tyst och öde. Kvar är ett ensamt barn, övergivet av sina vänner.

SCROOGE gråter. SCROOGES AVBILD hämtar en bok och börjar läsa. In kommer en SAGOFIGUR: en muskulös man i vackra kläder och med en yxa.

SCROOGE

Men! Det är ju Ali Baba! Honom kommer jag ihåg. Det var en jul när jag var lämnad ensam kvar på skolan och så kom han. Precis så var det! Ali Baba kom till mig på skolan. Och Valentin och Orson, ser du dom?

SAGOFIGURER passerar på scenen.

SCROOGE (forts)

Och vad hette han, som dom la ner i en kista sovandes i Transylvanien. Ser du honom? Och sultanens bror, som prompt skulle gifta sig med prinsessan, vad nu det skulle vara bra för. Där är han, uppochnervänd av anden i flaskan. Papegojan! Och Robinson Crusoe och Fredag. Stackars pojke. Jag önskar... Men det är försent nu.

SVUNNA JULARS ANDE

Försent?

SCROOGE

Nej, det är ingenting. Ingenting. (paus) En pojke sjöng en julsång på mitt kontor i går. Jag önskar bara att jag skulle ha gett honom någonting. Det är allt.

SVUNNA JULARS ANDE

Låt oss se på en annan jul.

Fanny

SCROOGES AVBILD blir äldre, lägger ifrån sig boken och går fram och tillbaka i rummet. FANNY in.

FANNY

Kära bror, nu har jag kommit för att hämta dig! Du ska få komma hem, hem, hem!

SCROOGES AVBILD

Hem, Fanny?

FANNY

Ja! Det är helt säkert för den här gången! Du ska få stanna hemma för alltid. Pappa har blivit snäll nu,

(MER)

FANNY (forts)

så hemma är det som himmelriket. En kväll, när jag var på väg att lägga mig kom pappa upp på mitt rum och var så snäll och vänlig och han lovade mig att du skulle få komma hem. Nu har han skickat mig för att hämta dig. Du ska också bli vuxen! Du behöver inte komma tillbaka till skolan. Men först ska vi alla ha den bästa julen någonsin tillsammans.

SCROOGES AVBILD

Du har blivit stor, Fanny.

FANNY

Du kan inte ana.

FANNY ut.

SVUNNA JULARS ANDE

Hon var charmerande, trots sin svaghet. Ett gott hjärta hade hon.

SCROOGE

Ett gott hjärta hade hon sannerligen. Det förnekar jag inte.

SVUNNA JULARS ANDE

Hon dog lite senare, eller hur? Men lämnade hon inte några barn efter sig?

SCROOGE

Ett barn. Min systerson.

Fezziwig

SCROOGES AVBILD blir äldre.

SVUNNA JULARS ANDE

Känner du igen dig?

SCROOGE

Om jag känner igen mig? Det var här jag lärde mig att jobba!

FEZZIWIG in.

SCROOGE (forts)

Men det är ju Fezziwig! Lever han fortfarande? Må Gud vara med honom.

HERR FEZZIWIG

Ebenezer. Dick.

DICK OCH SCROOGES AVBILD

Ja, Herr Fezziwig!

HERR FEZZIWIG

Nu är det slutjobbat för i kväll. Det är jul, så dra undan borden!

DICK OCH SCROOGES AVBILD

Det ska bli, Herr Fezziwig!

HERR FEZZIWIG

Och se nu till att ha roligt!

DICK OCH SCROOGES AVBILD

Det ska vi, Herr Fezziwig!

SPELMÄN, DANSARE och BELLE in. Musik och alla dansar. SCROOGES AVBILD flirtar med BELLE. Alla utom SCROOGE och SVUNNA JULARS ANDE ut.

SVUNNA JULARS ANDE

Så enkelt att glädja så många.

SCROOGE

Enkelt?

SVUNNA JULARS ANDE

Det handlar bara om pengar. Några pund på sin höjd.

SCROOGE

Det är inte det. Det är inte det, ande. Han hade möjligheten att göra oss glada eller sorgsna, våra liv lätta eller tunga, omvandla dem till nöje eller slit. Hans makt låg i små saker som ord och gester, som det inte går att sätta fingret på.

SVUNNA JULARS ANDE

Vad är det?

SCROOGE

Ingenting särskilt.

SVUNNA JULARS ANDE

Ingenting särskilt?

SCROOGE

Nej. (paus) Det är bara det att jag skulle vilja säga någonting till min bokhållare nu. Det är allt.

Belle

BELLE

Det spelar ingen roll. För dig spelar ingenting annat någon roll än... (paus) Det har tagit min plats och om det kan komma att muntra upp dig och trösta dig, som jag har försökt att göra, så finns det ingen anledning för mig att sörja.

SCROOGES AVBILD

Vad är det som har tagit din plats?

BELLE

Pengar.

SCROOGES AVBILD

Det är det som driver världen! Ingenting är så tragiskt som avsaknaden av pengar för den fattige.

BELLE

Du är så rädd för allt. Alla dina goda egenskaper har en efter en fallit offer och blivit slav för ditt livs passion: att samla pengar. Är det inte så, Ebenezer?

SCROOGES AVBILD

Än sen? Även om jag har blivit visare i det hänseendet, vad spelar det för roll? Jag betar mig inte annorlunda emot dig.

BELLE skakar på huvudet.

SCROOGES AVBILD (forts)

Betar jag mig annorlunda?

BELLE

När vi först blev tillsammans var vi båda fattiga och nöjda med livet. Visst hoppades vi på att vi skulle kunna förbättra våra liv. Men sedan har du förändrats. Du har blivit till en annan man. Det som är viktigt för dig nu är bara din förtjänst och dina pengar.

SCROOGES AVBILD

Innan dess var jag ju bara en pojke.

BELLE

Märker du inte skillnaden när du säger det själv? Jag gör det. Pengar var en möjlighet när vi var fattiga, men nu är det din törst efter mer pengar som leder till ditt och mitt elände. Jag har tänkt på det här och jag inser att det bästa är att jag befriar dig från det som hindrar dig mest i din strävan. Vår förlovning.

SCROOGES AVBILD

Men jag har aldrig bett om att få bryta vår förlovning.

BELLE

Nej, du har aldrig bett om det.

SCROOGES AVBILD

Vad är problemet då?

BELLE

Det är att du har förändrats. Hela din natur har förändrats. Hela din själ har försvunnit till en annan del av universum. Jakten på pengar har blivit ditt allenarådande mantra. Det har rensat bort allt jag älskade och uppskattade hos dig förut. Säg mig, om vi inte skulle känna varandra nu och träffas för allra första gången, skulle du försöka få mig? Nej, det skulle du inte. Det ser jag på dig.

SCROOGES AVBILD

Du tror väl inte på dig själv när du säger så?

BELLE

Det finns ingenting i världen jag hellre skulle vilja tro, än att det inte är sant. Det ska gudarna veta! Men när jag insåg sanningen. Att om du var fri nu, skulle du någonsin välja att binda dig med en fattig flicka som mig? Vilken princip skulle du följa för att ta ett sådant finansiellt dåraktigt beslut? Vilken ånger skulle inte drabba dig i så fall, om du mot förmodan gjorde det? Jag vet svaret och därför släpper jag dig fri. För att jag håller av den du en gång var. Du kanske känner smärta när jag säger det här, jag hoppas faktiskt att du gör det, för det betyder att det i så fall finns lite kvar av den Ebenezer Scrooge som jag en gång föll för. Men även om det är så, kommer minnet av denna smärta att försvinna, som när du vaknar från en olönsam dröm. Jag önskar dig all lycka med det liv som du har valt att leva.

SCROOGES AVBILD ut.

SCROOGE

Ande! Visa ingenting mer. Vilka böjelser tillfredsställer du genom att tortera mig på det här sättet?

SVUNNA JULARS ANDE

Bara en skugga till.

SCROOGE

Nej! Jag vill inte se några fler skuggor. Inga fler. Visa mig inga fler.

SCROOGE fåktar med armarna och SVUNNA JULARS ANDE tar tag i dem och håller fast dem. BELLES FÄSTMAN kommer in.

BELLES FÄSTMAN

Belle. Vet du vad? Jag såg en gammal vän till dig nu på eftermiddagen.

BELLE

Vem då?

BELLES FÄSTMAN
Gissa.

BELLE
Men, hur ska jag kunna veta vem det var? Herr
Scrooge?

BELLES FÄSTMAN
Helt rätt. Jag gick förbi hans kontor och fönstret
var öppet. Han hade tändt ett ljus därinne, men det
kunde knappt hjälpa honom att se någonting
överhuvudtaget. Hans partner är på väg att dö, om jag
har förstått saken rätt, men där satt Scrooge ensam
med sina räkenskaper. En ensam själ i universum.

SCROOGE
Ande. Ta mig härifrån.

SVUNNA JULARS ANDE
Jag har ju sagt till dig att detta är skuggor från
förr. Dom återspeglar bara det som har hänt. Skyll
inte på mig.

SCROOGE
Ta mig härifrån. Jag klarar inte mer.

*SCROOGE vänder sig om och börjar brottas med
SVUNNA JULARS ANDE som har släppt taget om
honom.*

SCROOGE (forts)
Låt mig vara! Ta mig tillbaka. Försvinn från min
åsyn!

*SVUNNA JULARS ANDE försvinner, men dess ljus
fortsätter att lysa upp SCROOGE, som överfalls
av trötthet och snubblar ner i sin säng för att
omedelbart somna in.*

AKT 2Nutida Julars Ande

SCROOGE vaknar, ser sig omkring och undersöker sin lägenhet på samma sätt som tidigare. Han är på sin vakt för att inte bli överraskad. Klockan blir ett och ingenting händer. Klockan blir två och SCROOGE går sin runda igen. Precis när han ska öppna dörren till sitt sovrum för att avsluta rundan, talar NUTIDA JULARS ANDE.

NUTIDA JULARS ANDE

(röst)

Välkommen in, Scrooge!

SCROOGE öppnar dörren till sitt eget sovrum och går in. NUTIDA JULARS ANDE in från andra sidan.

NUTIDA JULARS ANDE

Vad trevligt att ha dig här! Kom in, kom in, kom in, för Guds skull! Ta dig en kopp te och slå dig ner, så att vi får lära känna varandra lite bättre.

SCROOGE får omedelbart en kopp te.

NUTIDA JULARS ANDE (forts)

Jag är, som du säkert förstår, Nutida Julars Ande. Se på mig! Har du sett någon lika ståtlig som jag? Det kan jag inte tänka mig.

En spegel kommer in som NUTIDA JULARS ANDE speglar sig i, sedan försvinner den.

SCROOGE

Nej, jag har aldrig sett någon lika ståtlig som du.

NUTIDA JULARS ANDE

Du har förstås aldrig träffat något av mina underbara, magnifika syskon? Ja, något av mina äldre syskon, ska väl tilläggas, eftersom jag är yngst i familjen!

SCROOGE

Jag tror inte att jag har fått träffa något av dina syskon. Jag är ledsen, men jag är ganska säker på att jag inte har gjort det. Har du många syskon, ande?

NUTIDA JULARS ANDE

Ja, dom är nog fler än tvåtusen nuförtiden.

SCROOGE

Det är en stor familj.

NUTIDA JULARS ANDE närmar sig SCROOGE.

SCROOGE (forts)

Ande. För mig vart du vill. Jag blev tvingad i går och jag har lärt mig en läxa. Vad du än har att lära mig, så tänker jag gå med på det frivilligt.

NUTIDA JULARS ANDE

(skrattar)

Men det är ju strålande! Ta tag i min mantel, så ska du få följa med på en lustig liten tur. Om du ser på staden nedanför är den ett spektakel, med blinkande lampor och skrällande musik. Det är så julen ser ut i dag! Jag har några små ärenden som du kan få följa med på. Håll i hatten!

NUTIDA JULARS ANDE dyker snabbt.

Andens stänk

KUND 1 och KUND 2 stressar för att hinna handla inför julhelgen medan affären håller på att stänga. KUND 1 och KUND 2 lägger sina händer på den sista julskinkan samtidigt och börjar rycka och slita i den.

KUND 1

Släpp! Jag såg den först. Det är min skinka!

KUND 2

Såg den först? Jag såg den innan du ens hade kommit in i affären, då stod du fortfarande på parkeringen.

KUND 1

Nu måste du ta ditt förnuft tillfånga. Jag har en hel släkt som väntar på mig hemma och det blir katastrof om vi inte får någon skinka i år.

KUND 2

Jag tänker inte ta dina förolämpningar. Jag är faktiskt stamkund här och jag har aldrig sett dig här förr.

NUTIDA JULARS ANDE skrattar och stänker på dem.

KUND 2 (forts)

Men vad håller vi på med?

KUND 1

Ja, vad håller vi på med? Så här ska det ju inte vara när det är jul. Förlåt mig.

KUND 2

Det är jag som ska be om ursäkt. Varsågod och ta skinkan du. Vi kan äta fårfiol i stället, det går minst lika bra. Min fru älskar det.

KUND 1 och KUND 2 ger sig iväg i samförstånd.

SCROOGE

Det där var någonting utöver det vanliga.

NUTIDA JULARS ANDE

Jajamänsann! Jag stänker av mig själv, förstår du.

SCROOGE

På vilket slags mål som helst?

NUTIDA JULARS ANDE

På vilket slagsmål som helst! Men allra mest på de fattiga.

SCROOGE

Varför då?

NUTIDA JULARS ANDE

För att dom behöver det mest. Häng med nu så ska du få se.

Hos familjen Cratchit

NUTIDA JULARS ANDE stänker på familjen.

FRU CRATCHIT

Men var har din pappa tagit vägen? Och Lille Tim? Och inte var Martha så här sen förra julen.

MARTHA in med köttbullar.

MARTHA

Här är jag, mamma!

ANNE OCH MATHEW

Här är hon, mamma!

PETER

Du fick med dig köttbullar!

ANNE OCH MATHEW

Köttbullar!

ANNE och MATHEW springer runt MARTHA som kramar dem.

MARTHA

Ni är alldeles underbara. Kan ni lägga köttbullarna på julbordet, utan att äta upp dom?

ANNE OCH MATHEW

Ja.

ANNE och MATHEW springer lydigt med köttbullarna till julbordet.

FRU CRATCHIT

Vad sen du är, Martha.

MARTHA

Det var mycket vi inte hann färdigt med i går, så i dag hade vi massor med saker att göra.

FRU CRATCHIT

Det spelar ingen roll, nu när du har kommit hem. Sätt dig vid brasan och ta igen dig en stund.

BELINDA

Nej, nej, nej, gör inte det. Pappa kommer.

ANNE OCH MATHEW

Pappa kommer!

ANNE och MATHEW ut för att möta CRATCHIT.

PETER

Göm dig så får vi ett gott skratt.

MARTHA gömmer sig. CRATCHIT och TIM in. ANNE och MATHEW kramar CRATCHIT. TIM har kryckor.

CRATCHIT

Hej, älsklingar.

PETER

Hej. Eller ska jag kanske säga god afton?

BELINDA

Välkommen hem.

FRU CRATCHIT

Välkommen hem, Bob.

CRATCHIT och FRU CRATCHIT kysser varandra.

ANNE, MATHEW OCH BELINDA

Mera, mera, mera.

CRATCHIT

Så, så, lugna er. Var är Martha någonstans?

FRU CRATCHIT

Nej, hon kunde inte komma hem till jul.

CRATCHIT

Kunde hon inte komma hem på självaste julafton?

MARTHA smyger upp bakom CRATCHIT och avbryter honom med en kram.

MARTHA

Jo, pappa. Jag kunde komma hem till jul.

Alla skrattar. ANNE och MATHEW lyfter upp TIM och springer omkring med honom i rummet.

CRATCHIT

Anne! Mathew. Släpp ner er bror. Eller ta med honom till badrummet och se till att han blir både tvättad och torr bakom öronen.

ANNE och MATHEW bär ut TIM.

FRU CRATCHIT

Han har väl skött sig, Tim?

CRATCHIT

Som en ängel. Eller ännu bättre. Men han är en liten tänkare, jag tror det kommer av att han sitter för sig själv så mycket. Och det är märkliga idéer han har.

FRU CRATCHIT

Som vadå?

CRATCHIT

Alldeles nyss, medan vi var på väg hem så berättade han för mig att han hoppades att dom andra i kyrkan hade sett honom, eftersom han var invalid. Han menade att det skulle glädja dom eftersom det skulle få dom att tänka på julen och på Jesus som fick lama att gå och gav blinda synen åter. Men han växer sig stark, det gör han.

TIM in på sina kryckor med ANNE och MATHEW tätt efter honom, fnissandes. Överartiga drar MATHEW fram en stol åt TIM som sätter sig.

MATHEW

Varsågod, Mäster Tim.

ANNE

Vi är här för dig, Mäster Tim.

MATHEW

Hoppas maten ska smaka väl, Mäster Tim.

FRU CRATCHIT

Sluta larva er barn och hjälp till i stället!

ANNE

Nu ska vi hjälpa till i stället, Mäster Tim.

BELINDA

Kom nu, ungar!

Man gör färdigt det sista på julmiddagen. ANNE, MATHEW och TIM har fullt upp med att provsmaka allting (men låter köttbullarna vara). Middagen är serverad.

CRATCHIT

Innan vi påbörjar vår middag vill jag önska er, jag vill önska oss en God Jul. Gud välsigne oss!

ÖVRIGA FAMILJEN

Gud välsigne oss!

TIM

Gud välsigne varenda en!

SCROOGE

Ande. Kommer lille Tim att växa sig stark?

NUTIDA JULARS ANDE

Om jag ser in i framtiden, vilket egentligen inte tillhör mina domäner, så ser jag en tom plats och en krycka utan ägare. Om dessa skuggor bevaras intakta, kommer dessvärre barnet att dö.

SCROOGE

Nej, nej, nej, Ande. Säg att han kommer att få leva.

NUTIDA JULARS ANDE

Som jag sa, om ingenting annat påverkar det som händer, kommer vi inte att se honom i livet längre. Men än sen? Om det är så det förhåller sig, så låt honom dö. Då minskar överbefolkningen och vi får en bättre värld att leva i. Men hörrodu, lyssna på ditt hjärta och om du finner någonting annat än sten där, kanske du upptäcker vad som är gott och överflödigt och var man kan finna det. Är det upp till dig att bestämma vem som ska dö och vem som ska leva? Det kan faktiskt vara så att när ni alla står inför er skapare, är du mindre värd än miljoner fattiga små barn som det här. Se på dig nu! Du är som en insekt i din egen trädgård som klagar över alla dom andra insekterna som får kämpa för att överleva bland stenar där ingenting finns att leva av.

CRATCHIT

Låt oss nu skåla för Herr Scrooge, som har bekostat den här festen.

FRU CRATCHIT

Som har bekostat den här festen? Den snåle gamle gubben låter dig slava för ingen lön alls, medan han själv tar all förtjänst. Visste han att vi hade råd att äta en ordentlig julmiddag, skulle han sänka din lön. Jag önskar att han vore här, för då skulle jag tala om ett och annat festligt för honom.

CRATCHIT

Kära du, tänk på barnen. Det är ju ändå jul.

FRU CRATCHIT

Det är bara på julen som man skålar för en sådan motbjudande, snål, dryg och hjärtlös man som Herr

(MER)

FRU CRATCHIT (forts)

Scrooge. Du vet mycket väl hur han är. Ingen vet det bättre än du.

CRATCHIT

Kära du. Det är jul.

FRU CRATCHIT

Jag bringar en skål för Herr Scrooge, och jag gör det för din skull och för julens, inte för hans. Må han få ett långt liv. En God Jul och ett Gott Nytt År till honom.

ÖVRIGA FAMILJEN

Skål.

Tryckt stämning.

MATHEW

Och skål för Mäster Tim!

ANNE

Låt oss buga oss för Mäster Tim!

ANNE, MATHEW och BELINDA bugar sig för TIM och alla skrattar.

CRATCHIT

Nu ska ni få höra någonting. På väg hem brukar jag prata med en anställd från firman bredvid oss och häromdagen sa han att de planerar att anställa någon som kan utföra deras enklare arbetsuppgifter. Jag tänkte att det skulle passa utmärkt för Peter som ett förstajobb. Lönen är inte den bästa, men det är i alla fall någonting!

MARTHA

Så Peter ska bli affärsman. Vad roligt!

MATHEW

Då ska han köpa.

ANNE

Och sälja.

MATHEW

Och köpa.

ANNE

Och sälja.

MATHEW

Och... Häng med Tim.

MATHEW och ANNE fortsätter att upprepa att PETER ska köpa och sälja medan de lyfter upp TIM och springer runt med honom och ut.

FRU CRATCHIT

Det är en fantastisk möjlighet för dig, Peter.

PETER

Ja, det är det väl.

MARTHA

Jag är så glad för din skull!

BELINDA

Ja, tänk på allt du kommer att kunna köpa när du får en egen lön. Hatt, rock och kanske till och med ett par riktigt fina stövlar.

PETER

Ja, jag kanske kan köpa mig ett par behändiga stövlar då.

MARTHA

Fast arbetslivet är inte bara en dans på rosor. Själv får jag stiga upp innan tuppen gal på morgonen och arbeta till sena kvällen och jag får göra det ingen annan vill. Och är dom inte nöjda så får jag bannor för det jag har gjort.

BELINDA

Ja, det är så synd om dig. Hulladuttanen då.

MARTHA

Vänta bara tills du också får börja jobba. Men i morgon ska jag ta mig en ordentlig sovmorgon och bara titta upp i taket och tänka på allt mellan himmel och jord.

BELINDA

Om du får så fullt upp med att tänka, kanske du till och med blir lärd.

MARTHA

Jag ska nog lära dig ett och annat!

MARTHA jagar BELINDA. CRATCHIT fångar upp dem.

CRATCHIT

Flickor, ni får gärna skratta och ha det roligt, men på juldagen vill vi ha julefrid.

Julfirande

NUTIDA JULARS ANDE

Häng med nu, vi kan inte bli kvar här hela kvällen.

SCROOGE och NUTIDA JULARS ANDE kommer till en gruva.

SCROOGE

Vad är det här för ställe?

NUTIDA JULARS ANDE

Det här är en gruva. Här tillbringar gruvarbetarna mer tid under jorden än ovan den. Dom vet mycket väl vem jag är. Titta nu!

NUTIDA JULARS ANDE stänker på GRUVARBETARE. De börjar sjunga julsånger. NUTIDA JULARS ANDE och SCROOGE fortsätter till en fyr.

NUTIDA JULARS ANDE (forts)

Längre bort än så här ska vi inte resa i kväll. Bortanför oss finns bara havet. Det här är mänsklighetens sista utpost.

NUTIDA JULARS ANDE stänker på FYRVAKTARE som sitter vid ett bord.

FYRVAKTARE 1

God Jul.

FYRVAKTARE 2

God Jul. Jag är så glad över att ha dig som sällskap här ute.

FYRVAKTARE 1

Och jag är glad över att du är här. Jag har någonting åt dig.

FYRVAKTARE 2

Åh, en julklapp. Jag har faktiskt en åt dig också.

FYRVAKTARE 1

Åh, tack!

NUTIDA JULARS ANDE

Nu är det dags att åka till någon du känner lite bättre.

Hos Fred

Skratt. FRED, LINDA, TOPPER och SAMANTHA in. NUTIDA JULARS ANDE stänker på dem.

FRED

Han kallade julen för trams. Och han trodde på det själv!

LINDA

Han är så snål och kall och otrevlig.

FRED

Framförallt är han komisk, min morbror Scrooge. Det är dagens sanning. Men inte hälften så trevlig som han skulle kunna vara. Hur det än är med den saken så

(MER)

FRED (forts)

bidrar hans oförskämdheter bara till att han själv mår sämre, och det är som om ingenting jag säger kan muntra upp honom.

LINDA

Jag är säker på att han är rik.

FRED

Det spelar ingen roll. Hans rikedomar är inte till någon nytta för honom. Han gör ingenting med dom, annat än att lägga dom på hög. Han gör det inte trevligare för sig. Och han delar inte med sig till någon, definitivt inte till oss.

LINDA

Jag tål honom inte.

SAMANTHA

Inte jag heller.

FRED

Men det gör jag. Det är faktiskt så att jag tycker synd om honom. Jag skulle inte kunna bli arg på honom, inte ens om jag försökte. Vem är det som drabbas mest av hans vresiga utfall? Han själv. Varenda gång det händer. Han har bestämt sig för att tycka illa om oss, och han vägrar äta middag med oss. Konsekvensen av hans agerande blir att han missar en underbar middag och vårt trevliga sällskap.

LINDA

Han missar verkligen en underbar middag.

TOPPER

Så sant som det är sagt. Mina komplimanger till kocken.

SAMANTHA

Det vi åt var delikat! Tack så mycket.

FRED

Vad roligt att ni håller med. För i ärlighetens namn blir alltid resultatet det bästa när man låter kvinnorna få som dom vill. Eller vad säger du, Topper?

TOPPER

Som ungtkarl tillhör jag en oprivilegierad klass och har därför ingen rätt att uttala mig i frågan.

LINDA

Fortsätt Fred. Han säger aldrig rent ut vad han menar, utan babblar på så att det är löjligt.

FRED

Vad jag höll på att säga var att jag tror att de enda följder som kommer av att Herr Scrooge ogillar oss och inte gör oss sällskap är att han går miste om angenäma stunder som bara skulle göra honom gott. Jag är övertygad om att vi är ett trevligare sällskap än hans egna funderingar, vare sig han befinner sig på sitt dystra kontor eller i sin dammiga lägenhet. Det är, och ta mig nu på orden, min avsikt att ge honom samma erbjudande varje jul, oavsett om han tycker om det eller inte. För jag tycker synd om stackaren. Han må avsky julen så länge han lever, men det känns bättre i min själ och mitt hjärta om jag motsätter mig hans fixa idéer åtminstone en gång om året. Jag tänker att om han får träffa mig år efter år och om jag kan smitta av ett endaste uns av min entusiasm till honom vid dessa tillfällen, så att det bara leder till att han testamenterar några pund åt sin stackars bokhållare, så skulle det vara tillräckligt för mig. Jag tror faktiskt att jag lyckades beröra honom i går.

LINDA

Ja, det kanske du gjorde. Men nu tycker jag att det är dags att muntra upp oss från denna nedstämdhet. Vad sägs om att sjunga någonting?

TOPPER

En strålande idé.

SAMANTHA

Ja, jag älskar att sjunga.

TOPPER

I alla lägen?

SAMANTHA

Mestadels stående, även om andra tillfällen kan förekomma.

TOPPER

Då ställer vi oss upp, och som alla säkert uppmärksammar så är jag en reslig karl som mer än gärna står upp för skönsång.

Sällskapet sjunger en julsång.

FRED

Ska vi leka någonting också?

SAMANTHA

Ja, gärna. Jag tycker om att leka. I alla lägen.

LINDA

Jag föreslår blindbock.

TOPPER

En lysande idé. (till SAMANTHA) Om du är blind så är jag bock.

SAMANTHA fnissar. FRED kommer med en ögonbindel.

FRED

Du får nog gott vara både blind och bock, Topper. Varsågod!

TOPPER

Jag ser ingenting. Jag ser ingenting.

LINDA

Nå, försök att ta oss då.

TOPPER, som mycket väl kan se genom ögonbindeln upprepar att han inte ser någonting, samtidigt som han målmedvetet jagar SAMANTHA. De andra ställer sig i vägen vid tillfälle, men TOPPER undviker dem för att lyckas få tag på SAMANTHA.

SAMANTHA

Det är inte rättvist!

TOPPER tränger in SAMANTHA i ett hörn.

TOPPER

Få se vem vi har här då. (känner på SAMANTHA) Du har för långt hår för att vara Fred. Och här putar det ut, då kan du verkligen inte vara han. Ansiktet säger mig att det är en vacker kvinna, men det utesluter ju inte alla i sällskapet. (nickar mot LINDA) Får jag känna på dina fingrar? Ingen ring, minsann. Då tror jag att det är Samantha.

SAMANTHA tar av honom ögonbindeln.

SAMANTHA

Ja, det är Samantha.

TOPPER

Se där, jag hade rätt!

FRED

Topper, Topper.

LINDA

Äh, fusk. Vi får göra någonting annat i stället.

FRED

Då vet jag. Tjugo frågor. Vänta lite så ska jag fundera ut en riktigt bra person.

NUTIDA JULARS ANDE

Nu är det dags att avsluta den här rundturen. Kom med här.

SCROOGE

Snälla Ande, får jag inte stanna en liten stund till.

NUTIDA JULARS ANDE

Alltså, det börjar bli ont om tid.

SCROOGE

Men snälla, dom ska precis börja en ny lek.

NUTIDA JULARS ANDE

Ok. Vi hinner väl med en lek till.

FRED

Nu har jag en bra!

TOPPER

Är det ett djur?

FRED

(småskrattar, tvekar)

Ja.

SAMANTHA

Lever djuret i dag?

FRED

Ja.

LINDA

Är det ett gulligt djur?

FRED

Nej.

TOPPER

Alltså, är djuret obehagligt?

FRED

Ja.

TOPPER

Men det räknades väl inte som en fråga.

FRED

Det gjorde det.

TOPPER

Men det var ju bara ett konstaterande att det inte var ett gulligt djur, utan snarare ett obehagligt.

LINDA

Nej, men ge dig nu, Topper.

SAMANTHA

Brukar djuret grymta?

FRED

Ja.

LINDA

Är det ett vilt djur?

FRED

Nej, det kan man inte säga. För det mesta är djuret bakom låsta dörrar.

TOPPER

Kan djuret tala?

FRED

Ja.

TOPPER

Kan det vara så att...

SAMANTHA

Du får vänta på din tur! Kan man träffa på det i London?

FRED

Ja.

LINDA

På gatorna i London?

FRED

Ja.

TOPPER

Går det i koppel?

FRED

Nej.

SAMANTHA

Kan man se det på cirkusen?

FRED

Nej.

LINDA

Kan man se det på zoo?

FRED

Nej.

TOPPER

Det är alltså ett obehagligt djur, som man inte kan se på zoo eller på cirkusen, men på Londons gator. Det är inte vilt, och det kan prata. Men, men, men kan man äta det?

FRED

Nej.

SAMANTHA

Kan man köpa det i en djuraffär?

FRED

Nej. Även om man nog kan köpa det här djuret för pengar, så går det inte att köpa i någon djuraffär.

LINDA

Kan man köpa det på marknaden?

FRED

Nej.

TOPPER

Är det en häst?

FRED

Nej.

SAMANTHA

En åsna?

FRED

Nej, inte någon åsna.

LINDA

En ko?

FRED

Nej.

TOPPER

En tjur?

FRED

Nej.

SAMANTHA

En tiger?

FRED

Nej.

FRED har hållit räkningen ända tills nu, men när tjugo frågor har ställts, väljer han att strunta i att fortsätta hålla räkningen eftersom han vill att de andra ska komma på vem det är.

LINDA

Är det en hund?

FRED

Nej.

TOPPER

Är det en katt?

FRED

Nej.

SAMANTHA

Är det ett sagodjur?

FRED

Nej.

LINDA

En björn?

FRED

Nej.

TOPPER

Är det ett svin?

FRED

(har svårt att hålla sig för skratt)

Nej.

SAMANTHA

Jag vet vad det är, Fred. Nu vet jag vad det är.

FRED

Vad är det då, Samantha?

SAMANTHA

Det är din morbror Scrooge!

FRED

Helt rätt!

LINDA

Men i så fall svarade du fel på en fråga.

FRED

Jaså? Vilken då?

LINDA

När Topper frågade om det var ett svin, då skulle du ha svarat ja!

FRED, LINDA, TOPPER och SAMANTHA skrattar.

FRED

Ja, morbror Scrooge har återigen gett oss ett gott skratt. Allt annat skulle vara otacksamt än att skåla för honom. En skål för morbror Scrooge!

LINDA, TOPPER OCH SAMANTHA

En skål för morbror Scrooge!

FRED

Och en God Jul och ett Gott Nytt År till gubben, vad han nu än är för någonting. Han kanske inte tar emot någonting av mig, men här får han det i alla fall. Skål!

Nutida Julars Ande dör

SCROOGE

Vi åker vidare.

NUTIDA JULARS ANDE visar upp fler julfiranden, där den stånker av sig själv. Människor är glada och firar. NUTIDA JULARS ANDE blir svagare.

SCROOGE (forts)

Vad är det som händer? Du ser ut att må dåligt.

NUTIDA JULARS ANDE

Jag håller på att dö.

SCROOGE

Redan? Är andars liv så korta?

NUTIDA JULARS ANDE

Mitt liv är väldigt kort. Det tar slut i kväll.

SCROOGE

I kväll?

NUTIDA JULARS ANDE

I kväll vid midnatt. Och det är snart, mycket snart.

Klockan visar några minuter i tolv.

SCROOGE

Ursäkta om jag frågar, men någonting kommer ut från din mantel. Vad är det för någonting?

Från NUTIDA JULARS ANDES mantel kommer två illa medtagna och smutsiga barn.

NUTIDA JULARS ANDE

Oj. Se där.

SCROOGE

Det är två... Det är två barn. Är det dina barn, ande?

NUTIDA JULARS ANDE

Det är mänsklighetens barn. Och dom håller fast i mig, som visste dom ingenting annat. Pojken är Okunnigheten och flickan är Nöden. Se upp för dom och allt som har med dom att göra. Speciellt för Okunnigheten, för på honom står Undergången skriven. Bekämpa Okunnigheten och låt inte hans anhängare fylla era sinnen med lögner. Går ni på dem utan att

(MER)

NUTIDA JULARS ANDE (forts)
 tänka efter, så blir allting värre. Och slutet närmar sig.

SCROOGE
 Har dom ingenstans att ta vägen?

NUTIDA JULARS ANDE
 Finns det inga fångelser? Och fattighusen, finns inte dom kvar?

Klockan slår tolv och NUTIDA JULARS ANDE dör.

Kommande Julars Ande

Ur liket av NUTIDA JULARS ANDE stiger KOMMANDE JULARS ANDE fram.

SCROOGE
 Är det du som är Kommande Julars Ande?

KOMMANDE JULARS ANDE pekar.

SCROOGE (forts)
 Du ska alltså visa mig skuggor av saker som ännu inte har hänt, men som kommer att hända i framtiden. Är det så, ande?

KOMMANDE JULARS ANDE lutar sitt huvud. SCROOGE blir rädd.

SCROOGE (forts)
 Ande! Jag fruktar dig mer än någonting annat jag har sett. Men då jag nu vet att ditt syfte är gott, och att jag hoppas att jag i framtiden kommer att göra gott, är jag redo att följa dig. Jag gör det med glädje i hjärtat. Men kan du inte säga någonting?

KOMMANDE JULARS ANDE pekar.

SCROOGE (forts)
 Ok. Du pekar och jag följer dig. Visa mig då vägen! Natten går snabbt och det är viktigt att jag hinner lära mig den läxa jag så väl behöver. Visa mig vägen!

Affärsmännen

KOMMANDE JULARS ANDE går före och SCROOGE följer. De kommer till AFFÄRSMÄN som KOMMANDE JULARS ANDE pekar på.

AFFÄRSMAN 1
 Jag vet egentligen ingenting om det hela. Jag vet bara att han är död.

AFFÄRSMAN 2

När dog han?

AFFÄRSMAN 1

Jag tror att han dog i går kväll.

AFFÄRSMAN 3

Varför dog han då? Jag trodde aldrig att han skulle trilla av pinnen.

AFFÄRSMAN 1

Det vete gudarna.

AFFÄRSMAN 4

Vad har han gjort med pengarna då?

AFFÄRSMAN 1

Det vet jag inte heller. Förmodligen testamenterade han allting till sin firma. (skratt) Det enda jag är säker på är att han inte har gett någonting till mig. Mest troligt blir det väl en snålt tilltagen begravning och jag känner inte till en endaste själ som kommer att närvara vid den. Vad säger ni, ska vi dra ihop några stycken, bara för att gubben ska få gå hädan med någon slags värdighet?

AFFÄRSMAN 3

Jag har ingenting emot det, bara jag får en ordentlig bit smörgåstårta och några gravöl.

Skratt.

AFFÄRSMAN 1

Ärligt talat är jag nog den minst intresserade av oss alla. Jag klär inte i svart och jag äter inte smörgåstårta. Jag kan erbjuda mig att följa med någon annan som vill ha sällskap, men annars får det vara. Och när jag tänker på det har jag aldrig sett någon av er stanna till för att prata med honom, så det kommer nog inte att bli någonting med det, trots allt. Adjö, mina herrar.

AFFÄRSMAN 1 och AFFÄRSMAN 2 ut.

AFFÄRSMAN 3

Hur mår du då?

AFFÄRSMAN 4

Ah, jag kan inte klaga. Så, han fick det han förtjänade till slut.

AFFÄRSMAN 3

Så verkar det ha gått till. Visst är det kallt?

AFFÄRSMAN 4

Ja, det är ju jul, så det är väl vad man kan förvänta sig. Du åker inte skidor, antar jag?

AFFÄRSMAN 3

Nej, jag har andra saker för mig. Ha en trevlig dag.
Vi kanske ses på puben senare.

AFFÄRSMAN 4

Ja, det kanske vi gör. Ha det!

AFFÄRSMÄN ut.

Hos Gamle Joe

KOMMANDE JULARS ANDE pekar och de fortsätter vidare. Hos GAMLE JOE. STÄDERSKAN, TVÄTTERSKAN och BEGRAVNINGSENTREPRENÖREN in med varsitt knyte.

STÄDERSKAN

Hörrö, Joe! Kom hit och titta på vad vi har. Vi kommer från samma ställe, i samma ärende.

GAMLE JOE

Jag tror nog att ni tre har kommit rätt. Välkommen in! Det är inte första gången ni är här, så ni vet vad som gäller. Stäng dörren efter er, så att vi får vara i fred en stund. Ja, det är ett passande sällskap som har samlats. Kom in, kom in.

STÄDERSKAN slänger sitt knyte på golvet och sätter sig på en stol.

STÄDERSKAN

Nog har man rätt att se efter sitt eget bo. Så gjorde alltid han.

TVÄTTERSKAN

Så sant som det är sagt! Han såg inte efter någonting annat.

STÄDERSKAN

Så var det. Och inte kommer han att sakna någonting nu när han är död, eller hur?

TVÄTTERSKAN

Nej, så är det.

STÄDERSKAN

Hade han velat behålla grejerna efter att han hade dött, då hade han väl sett till att någon hade varit hos honom när det inträffade, i stället för att möta sin skapare ensam.

TVÄTTERSKAN

Ingenting kan vara mer sant. Det är hans eget fel.

GAMLE JOE

Nå, har ni någonting att komma med, eller?

STÄDERSKAN

Felat har han och fel får han, som man bäddar får man ligga. Och när han låg där, kall som en sten, då tog jag det jag kunde ta. Hade jag kunnat ta mer, hade jag gjort det. Öppna nu mitt knyte, Joe, och tala om för mig vad det är värt. Du behöver inte hymla eller hålla det hemligt. Jag är inte rädd av mig, att dom ska se vad det är. Vi vet att vi hjälper oss själva och att det inte drabbar någon oskyldig stackare. Jag har inte gjort något fel. Öppna knytet, Joe.

Utan att säga någonting går BEGRAVNINGSENTREPRENÖREN fram till GAMLE JOE och ger honom sitt knyte. GAMLE JOE tittar igenom knytet, gör en snabb värdering, räknar upp pengarna tyst för sig själv och ger BEGRAVNINGSENTREPRENÖREN dem.

GAMLE JOE

Det här är vad du får och inte en penny mer. Vems tur är det?

TVÄTTERSKAN

Det är nog min tur.

Proceduren upprepas med TVÄTTERSKANS knyte.

GAMLE JOE

Här har du dina pengar. Jag ger alltid för mycket åt damerna. Det är min största svaghet och det kommer att ruinera mig. Ber du om en endaste penny till, då drar jag av fem meddetsamma.

STÄDERSKAN

Ska du inte se vad jag har att komma med då?

GAMLE JOE undersöker STÄDERSKANS knyte.

GAMLE JOE

Vad är det här för någonting? Sängförhängen?

STÄDERSKAN

Sängförhängen är det.

GAMLE JOE

Du tog alltså ner sängförhängena, med ringar och allt, medan han fortfarande låg där.

STÄDERSKAN

Jadå. Varför inte?

GAMLE JOE

Det är ingen tvekan om att du kommer att göra dig en förmögenhet. Du har den rätta inställningen, Madame.

STÄDERSKAN

Framförallt har jag det rätta handlaget. Finns det någonting mina händer kan få tag på så låter jag dom inte vara sysslolösa, det kan du räkna med. Åtminstone inte när det gäller såna som han. Smutsa inte ner lakanen!

GAMLE JOE

Lakanen? Är det hans lakan?

STÄDERSKAN

Vems lakan skulle det annars vara? Det är inte så att han kommer att frysa utan dem.

GAMLE JOE

Han dog väl inte av någonting smittsamt?

STÄDERSKAN

Var inte rädd för det du. Så gärna håller inte jag honom sällskap att jag riskerar hälsan för hans skull. Du kan syna den där skjortan tills ögonen blöder på dig. Du kommer ändå inte att hitta det minsta hål eller fläck. Det var hans bästa skjorta. Dom hade slängt den om det inte hade varit för mig.

GAMLE JOE

Ingen slänger väl en sån här skjorta.

STÄDERSKAN

Det är inget tvivel om det. Hade jag lämnat kvar den, skulle dom ha begravt honom i den. Någon hade redan satt på honom den, så jag tvungen att lirka av den själv. Men det gjorde honom varken från eller till, så förskräcklig som han såg ut.

GAMLE JOE räknar upp pengarna för STÄDERSKAN.

STÄDERSKAN (forts)

(skrattar)

Så går det till slut. Medan han levde fick vi inte en endaste penny av honom. Men nu när han är död, då får vi oss en hacka.

SCROOGE

Ande, jag förstår vart du vill komma. Den här mannens öde skulle kunna vara mitt eget. Men Gud i Himlen! Vad är det här för någonting?

En säng utan lakan, med ett lik i svepning.

SCROOGE (forts)

Ande. Det här är en skrämmande plats. Låt oss lämna den nu, för jag har redan lärt mig läxan. Du kan lita på mig när jag säger det. Jag har lärt mig läxan nu. Låt oss fortsätta vidare.

KOMMANDE JULARS ANDE pekar på likets huvud.

SCROOGE (forts)

Jag förstår. Och jag skulle också göra det, om jag kunde. Men jag klarar inte av det, ande. Jag klarar inte av det. Finns det någon som bryr sig om denne mannens död, visa mig den personen. Det ber jag dig om, ande.

Någon som bryr sig om den döde

FATTIG FRU utför hushållsgöromål. FATTIG MAN in.

FATTIG FRU

Är det goda nyheter? Eller dåliga?

FATTIG MAN

Det beror på hur man ser det.

FATTIG FRU

Är vi ruinerade?

FATTIG MAN

Nej, än finns det hopp.

FATTIG FRU

Han kanske ger med sig. Mirakel har hänt förr.

FATTIG MAN

Han kommer aldrig att ge med sig. Han är död.

FATTIG FRU

Förlåt mig för att jag säger det här, men det glädjer mig i mitt hjärta att få höra det. Åh, förlåt mig, förlåt mig, det är fruktansvärt att säga någonting sådant.

FATTIG MAN

Kommer du ihåg den där kvinnan som jag pratade om, som hade druckit lite för mycket? Hon sa till mig att han var sjuk när jag försökte få tag på honom för att få uppskov med betalningen. Då trodde jag att det bara var en ursäkt för att slippa träffa mig, men det visade sig vara sant. Han var inte bara sjuk. Han var döende. Och nu är han död.

FATTIG FRU

Vad händer med skulden då? Kommer den att föras över till någon annan?

FATTIG MAN

Jag vet inte. Men när vi väl får reda på vem som tar över skulden, så har vi skaffat fram pengarna. Och även om vi inte har lyckats göra det, är det allt bra otur om vår nye hyresvärd är en lika skoningslös indrivare som han var. Vi behöver inte oroa oss längre. I natt kan vi sova ut.

SCROOGE

Kan du inte visa mig ömhet sammankopplat med döden, Ande? Annars kommer synen av det där mörka rummet att förfölja mig för alltid.

Familjen Cratchit, utan Tim

KOMMANDE JULARS ANDE tar med SCROOGE till familjen Cratchit. FRU CRATCHIT, MARTHA och BELINDA syr svarta kläder. ANNE och MATHEW sitter tysta vid ett bord och lyssnar på PETER som läser.

PETER

(Markus 9:36)

'Så tog han ett barn och ställde det framför dem.'

FRU CRATCHIT

Jag får så ont i ögonen av den här färgen. Det kanske blir bättre om jag får vila dom ett tag. Dom mår inte bra av att arbeta i det här svaga ljuset. Jag måste vara stark, när er pappa kommer hem. Det borde vara snart nu.

PETER

Han borde redan ha varit här. Men han har börjat gå så långsamt de senaste dagarna.

Paus.

BELINDA

Annat var det när han hade med sig Tim. Då gick det undan.

ANNE

Ja, det gjorde det.

FRU CRATCHIT

Men det var nog för att Tim var så lätt att bära med sig. Bob älskade honom så mycket, att han orkade med allt.

BELINDA

Nu kommer han.

CRATCHIT in med TIMS krycka. ANNE och MATHEW tar den och bär den till TIMS tomma plats. FRU CRATCHIT, MARTHA och BELINDA möter upp vid dörren och hälsar CRATCHIT välkommen.

BELINDA (forts)

Var inte ledsen, pappa.

MARTHA

Nej, var inte ledsen.

BELINDA och MARTHA kramar CRATCHIT.

CRATCHIT

Mina älskade döttrar.

ANNE och MATHEW kommer.

MATHEW

Du behöver inte vara ledsen, pappa.

CRATCHIT

Vet ni att jag såg en clown på vägen hit. Han gjorde så lustiga miner.

CRATCHIT gör grimascher. MATHEW och ANNE skrattar.

CRATCHIT

Och ni är nästan färdiga. (lägger en hand på MARTAS axel) Vad duktiga ni är.

FRU CRATCHIT

Var du där i dag?

CRATCHIT

Ja, det var jag. Jag önskar att du hade kunnat följa med mig. Han har fått det så fint. Jag lovade honom att jag skulle komma och hälsa på honom varje söndag. Mitt lilla barn. Mitt älskade lilla barn.

BELINDA

Men du har ju oss, pappa.

PETER

Ja, vi är kvar här.

ANNE

Det är vi, pappa.

FRU CRATCHIT

Ja, vi är här för dig.

CRATCHIT

Ni är ett underbart stöd. Vet ni vad som hände på vägen hem, alldeles nyss? Jag träffade Herr Scrooges systerson. Jag brukar ju bara se honom som hastigast när han kommer med sin årliga julmiddagsinbjudan till Herr Scrooge. Men i dag hälsade han på mig, mitt på gatan, och så frågade han hur det var med mig, eftersom han tyckte att jag såg ut att vara nere. Så jag berättade om det har hänt och han lyssnade intensivt och så sa han: Jag beklagar sorgen. Mitt djupaste deltagande till dig och din familj. Om jag kan hjälpa till på något sätt, och så gav han mig sitt kort, så tveka inte att höra av dig, så ska jag se vad jag kan göra. Det verkade som om han verkligen hade känt Tim och sörjde med oss, som en i familjen.

FRU CRATCHIT

Han har ett gott hjärta.

CRATCHIT

Sannerligen. Jag skulle inte alls bli förvånad om han kunde hjälpa Peter att få ett bättre jobb.

FRU CRATCHIT

Hör du det, Peter?

BELINDA

Och då kommer han att träffa någon söt tjej och så kommer dom att förlova sig.

PETER

Äsch, sluta tramsa.

CRATCHIT

Det ligger mycket i det din syster säger. En dag, även om det inte är just i dag, kommer det att hända. Men kom ihåg det här, barn. Att när ni än kommer att följa era egna vägar och forma era egna liv, glöm inte bort Tim.

BARNEN

Nej, det ska vi inte.

CRATCHIT

För när vi tänker på honom, så ska vi komma ihåg hur tålmodig och godhjärtad han var, fastän han var ett litet, litet barn med dåliga ben. Och då blir det lättare för oss som är kvar att härda ut och att vara snälla mot varandra, och mot andra.

BARNEN

Vi ska komma ihåg honom.

CRATCHIT

Det skulle göra mig glad. Gud välsigne er. Och kommer ni ihåg vad han brukade säga? Gud välsigne varenda en.

Scrooges grav

SCROOGE

Nu är vi färdiga, ande. Jag vet det, utan att jag vet hur jag vet det. Men jag måste få veta en annan sak. Är alla dessa skuggor vi har sett saker som oundvikligen kommer att hända, eller bara saker som kan komma att hända? Människans väg leder obönhörligen till vissa slut, men om de byter riktning, kommer slutet att bli ett annat? Visa mig därför vad jag kan förändra.

KOMMANDE JULARS ANDE pekar framåt och visar vägen för SCROOGE. De kommer till SCROOGES kontor.

SCROOGE (forts)

Här känner jag igen mig. Här har jag arbetat och verkat i många långa år. Ska jag få se vad som kommer att bli av mig i framtiden?

KOMMANDE JULARS ANDE pekar på kontoret och SCROOGE kikar in genom fönstret. På kontoret arbetar en AFFÅRSMAN.

SCROOGE (forts)

Det är mitt kontor. Det är arbetstid, men jag känner inte igen han som sitter där. Han ser inte ut som jag, men det kanske är mitt nya jag, där jag tar nya tag. Det är så fint och välbonat därinne.

KOMMANDE JULARS ANDE pekar bortanför huset och leder SCROOGE till en grav.

SCROOGE (forts)

Vad är det du pekar på, Ande? En grav? (läser på graven) Ebenezer Scrooge. Det var jag som låg på bädden.

KOMMANDE JULARS ANDE pekar på SCROOGE och på graven igen.

SCROOGE (forts)

Nej. Säg att det inte var så. Lyssna på mig. Jag är inte längre den man jag en gång var. Efter vårt möte kommer jag inte längre att göra det jag har gjort tidigare. Varför visa mig detta, om jag är bortom allt hopp?

KOMMANDE JULARS ANDES hand skakar.

SCROOGE (forts)

Ge mig en försäkran om att jag fortfarande kan ändra dessa skuggor du har visat mig, genom att ändra på det liv jag lever i dag. Jag kommer att förändra mig efter detta, och inte bara under julen, utan under hela året. Jag ska leva i det förflutna, nutiden och framtiden. Svunna Julars Ande, Nutida Julars Ande och Kommande Julars Ande, jag ska låta er genomsyra mina handlingar. Jag kommer att lära mig av era läxor. Säg mig att jag kan förhindra det du har visat mig.

SCROOGE tar tag i KOMMANDE JULARS ANDES hand, håller fast och de kämpar ett tag medan KOMMANDE JULARS ANDE försöker att frigöra sig. Till slut stöter KOMMANDE JULARS ANDE omkull SCROOGE som tappar taget.

SCROOGE (forts)

Gode Gud, min skapare, låt mig åter få se morgondagens ljus. Låt det få lysa över mig, som på ett nyfött barn och ge mig möjligheten att rätta till de fel jag har gjort. Jag ska sträva efter mina

(MER)

SCROOGE (forts)
 medmänniskors bästa, så låt din mäktiga hand bespara
 mig så att jag får möjlighet att göra så gott jag
 kan. Låt mig få leva, så ska jag leva väl.

SCROOGE somnar.

Ett uppvaknande

*SCROOGE vaknar upp och han befinner sig hemma i
 sin säng.*

SCROOGE
 Jag ska leva i det förflutna, nutiden och framtiden.
 Jag kommer att lära mig av era läxor. Åh, Jacob. Jag
 prisar himlen och julen och livet som jag lever.

*SCROOGE känner på sängförhängena, lakanen och
 ser att hans finaste skjorta fortfarande är
 kvar.*

SCROOGE (forts)
 Dom är kvar. Dom är kvar! Här är dom. Här är jag.
 Skuggorna av det som ska komma har ännu inte hänt.
 Framtiden kan fortfarande förändras. Den ska
 förändras.

*SCROOGE gör samma runda som när han sökte efter
 MARLEY.*

SCROOGE (forts)
 Allting är kvar. Här är spisen och vällingen. Här
 försvann Jacob. Där borta stod Nutida Julars Ande.
 Allt är sant. Allt har hänt. Jag vet inte vad jag ska
 ta mig till. Jag är lätt som en fjäder, glad som en
 lärka och munter som en vårmorgon. Jag är full av
 liv.

SCROOGE går fram till fönstret.

SCROOGE (forts)
 (Ut mot gatan)
 God Jul på er allesammans! Gott Nytt År, hela
 världen! Hallå där nere! Tjoho! Hallå! Jag vet inte
 vilken dag i månaden det är! Jag vet inte hur länge
 jag har varit bland andarna. Jag vet ingenting. Jag
 är som ett nyfött barn! Men det spelar ingen roll,
 jag bryr mig inte! Hellre det än någonting annat.
 Hallå! Hallå där nere!

GATUPOJKE
 Va äre om?

SCROOGE
 Vad är det för dag i dag?

GATUPOJKE
Ursäkta?

SCROOGE
Bäste unge herre, vad är det för dag i dag?

GATUPOJKE
Idag är det juldagen.

SCROOGE
(för sig själv)
Juldagen. Jag har inte missat någonting. Andarna har visat mig allting under en enda natt. Dom kan göra precis som dom vill, naturligtvis är det så. Naturligtvis. (till GATUPOJKE) Hallå, där nere!

GATUPOJKE
Ja.

SCROOGE
Känner du till slaktaren på andra sidan kvarteret?

GATUPOJKE
Vem gör inte det?

SCROOGE
Har dom kvar den där stora skinkan som hängde i skyltfönstret i går kväll?

GATUPOJKE
Det tror jag. I morse var den kvar i alla fall.

SCROOGE
Kan du springa över till honom och köpa den på en gång?

GATUPOJKE
Jo, tjena. Jag ska trolla fram lite pengar ur hatten först.

SCROOGE
Spring över dit och säg att jag vill köpa skinkan och att dom ska komma hit med den så snart dom kan. Jag betalar kontant. När dom kommer får du en shilling och tar det mindre än fem minuter får du två.

GATUPOJKE springer iväg.

SCROOGE (forts)
Jag ska skicka den till Cratchit och hans familj. Men jag ska inte avslöja att det är jag som har gett dom den. Den där skinkan, den är dubbelt så stor som Tim. Åh, jag önskar att jag fick se deras min när dom får leveransen.

*SCROOGE klär upp sig. Det ringer på dörren.
SCROOGE öppnar. BUD och GATUPOJKE står där med en skinka.*

GATUPOJKE

Här kommer vi med skinkan.

BUD

(misstänksam)

En skinka till Ebenezer Scrooge.

SCROOGE

Tack så hjärtligt för att du kunde komma hit med så kort varsel. Räcker det här?

BUD

Det är mer än tillräckligt.

SCROOGE

Bra. Och här får du dina slantar.

SCROOGE ger GATUPOJKE två pence. GATUPOJKE ut.

SCROOGE (forts)

Skulle du kunna åka med den här skinkan till min bokhållare Cratchit. Han bor på den här adressen i Camden Town. Men det är mycket viktigt att du inte säger vem skinkan är från. Jag vill inte att han ska behöva känna någon tacksamhetsskuld, förstår du. Skulle du kunna ordna det? Du får givetvis ersättning för dina omkostnader.

BUD

Det är ett nöje att få hjälpa er med den här leveransen. God Jul, Herr Scrooge.

SCROOGE

God Jul. Men skynda dig iväg nu så att dom får någonting ordentligt gott till julmiddagen.

BUD ut med skinkan.

En sann välgörare

SCROOGE går ut. När han möter LONDBOR på stan hälsar han på dem och önskar dem God Jul. Han möter VÄLGÖRENHETSHERRE och VÄLGÖRENHETSDAM.

SCROOGE

God morgon och God Jul. Jag hoppas att allting är bra med er. Jag skulle vilja be om ursäkt för mitt uppförande häromdagen. Jag är hemskt ledsen för det.

VÄLGÖRENHETSHERRE

Herr Scrooge?

SCROOGE

Ja, det är jag. Jag förstår om namnet klingar illa för er. Jag skulle vilja gottgöra detta och visa min välvilja med en donation.

SCROOGE viskar någonting för VÄLGÖRENHETSHERRE.

VÄLGÖRENHETSHERRE

Herregud. Är ni allvarlig, Herr Scrooge?

VÄLGÖRENHETSHERRE viskar till VÄLGÖRENHETSDAM.

SCROOGE

Gravallvarlig. Jag kan försäkra er om att jag inte vill ge en penny mindre än så. Som ni förstår har jag missat många inbetalningar genom åren.

VÄLGÖRENHETSDAM

Herr Scrooge. Jag vet inte hur jag ska kunna uttrycka vår tacksamhet för er goda gärning.

SCROOGE

Säg ingenting, är ni snäll. Kom istället förbi någon gång och berätta hur det går för er verksamhet.

VÄLGÖRENHETSDAM

Det ska vi göra, det lovar jag.

SCROOGE

Tack så mycket!

SCROOGE lyfter på hatten för VÄLGÖRENHETSHERRE och VÄLGÖRENHETSDAM och fortsätter vidare.

En efterlängtd middag

SCROOGE kommer till FREDs hus och passerar några gånger innan han till slut bestämmer sig för att ringa på. PIGA öppnar.

SCROOGE

Är Fred hemma?

PIGA

Ja, herrn.

SCROOGE

Skulle jag kunna få träffa honom?

PIGA

Följ mig, herrn.

SCROOGE

Tack så mycket.

PIGA för SCROOGE till FRED som sitter i vardagsrummet och dricker te tillsammans med LINDA.

SCROOGE (forts)

Fred!

FRED

Vid mina stärkta pantalonger, är det...

SCROOGE

Det är din morbror Scrooge. Jag kommer angående din middagsinbjudan från igår. Jag tackar ja till den om jag fortfarande är välkommen att dinera med er, såhär på juldagen?

FRED rusar upp och skakar SCROOGEs hand.

FRED

Självklart får du äta middag med oss. Det är inte riktigt tid för det än, men ta dig gärna en kopp te, så kan vi fördriva tiden med ett samtal tills det är dags. Vi kommer att få besök av en ungtkarl som heter Topper och Lindas syster Samantha, som båda är mycket trevliga och charmanta. Det är så roligt att du är här! Vi kommer att få det trevligt i kväll, det lovar jag!

En välsignelse

Nästa dag. SCROOGE är på väg till sitt kontor.

SCROOGE

Vad trevligt det var hos Fred i går, även om det blev sent. Jag hoppas att jag hinner före Cratchit till kontoret, så att jag får möjligheten att skämta med honom.

SCROOGE ser om CRATCHIT har kommit.

SCROOGE (forts)

Dom söker honom här. Dom söker honom där. Men ingenstans finns Cratchit när. Lysande!

SCROOGE sätter sig ner och börjar arbeta. Efter en stund kommer CRATCHIT inrusande och börjar arbeta frenetiskt. SCROOGE harklar sig och tittar på klockan.

SCROOGE (forts)

Cratchit! Kom hit. (CRATCHIT kommer) Hur kommer det sig att du inte har börjat förrän nu?

SCROOGE tittar återigen på klockan.

CRATCHIT

Jag är hemskt ledsen, herrn. Jag har försovit mig.

SCROOGE

Jaså? Du har försovit dig. Då har jag någonting jag måste tala om för dig.

CRATCHIT

Snälla herrn, det är bara en gång om året. Det var en oförutsedd händelse som gjorde att det blev senare än vad jag hade tänkt mig i går. Vi hade fått en magnifik julskinka till skänks, och hela familjen blev så lycklig och uppsluppen att vi satt uppe och pratade, støjade och skrattade ända tills sent på natten. Det ska aldrig hända igen. Det lovar jag.

SCROOGE hyschar CRATCHIT.

SCROOGE

Nu ska du lyssna på mig. Jag kan inte acceptera det här längre. Därför har jag beslutat mig för (paus) att ge dig en löneförhöjning!

CRATCHIT

Va?

SCROOGE

God Jul, Bob. Jag önskar dig en lyckligare och bättre jul än någonsin tidigare. Du är den bästa medarbetaren jag har.

CRATCHIT ser sig omkring.

SCROOGE (forts)

Du har plikttroget kommit hit varje dag och kämpat med ett berg av uppgifter samtidigt som du har varit tvungen att tampas med mitt dåliga humör. Med en lön som har varit usel, har du försörjt en hel familj. Så för att visa min tacksamhet för din värdefulla insats får du en omedelbar löneförhöjning. Låt oss diskutera detaljerna i eftermiddag, men skulle du vänligen kunna inleda din arbetsdag med att köpa lite mer kol, så att vi får upp temperaturen och ett mer arbetsvänligt klimat härinne?

CRATCHIT

På en gång, herrn. Jag gör det på en gång.

SCROOGE

Det är rätta takter, Cratchit. Men innan du går skulle jag vilja säga dig en sak till. Gud välsigne dig, Cratchit. Gud välsigne varenda en.